

Syrjähdellen – tuokiokuvia Vilho Siivolasta Volter Kilpeen

■ Maanantaina 6.7. herää Syrjän vanha, historiallinen talo jälleen eloon. Lopen kunnan kulttuuritoimi, Loppi-Seura ja Järventaustan kyläyhdistys järjestävät yhteistyössä Eino Leinon ja runon ja suven päivän iltatilaisuuden. Tällä kertaa kuullaan proosaa, kun **Markku Vilhonpoika Siivola** esittää ensin isänsä lukemia tekstejä ja kahvitauon jälkeen johdattelee kuulijat kirjailija Volter Kilven omalaatuiseen ja ilmaisultaan ja kielikuviltaan rikkaaseen tekstiin.

Henkilökohtaiset siteet Syrjään

Näyttelijä Vilho Siivola hankki Lopelta Järventaustan Syrjän tilasta loh-

kotun tontin 1940-luvulla. Tänne kohosi kauppaan kuuluneen riihen hirsistä rakennettu kesäpaikka, joka nimettiin pojan mukaan Markkulaksi. Siivola perheineen viihtyi Lopella kesät, ja tunnettiin täällä ”taiteilija Siivolana”. Näyttelijänä hänen äänensä oli kaikille tuttu mm. Tunte mattomasta sotilaasta, ja hän kiersi ympäri Suomen lukemassa erilaisia tekstejä ja pitämässä lausuntailtoja.

Näillä esitysreissuilla oli usein mukana myös poika **Markku**. Isän lukemat tekstikatkelmat ja painotukset iskostuivat lapsen mieleen, kun esityksiä tuntikausia kuunteli, kerrasta toiseen. Tältä pohjalta Markku Siivola nyt on lupautunut esittämään näitä samoja teksti-

katkelmia Vilhon ”haamu-na”, Vilhon esitystyylä ja -tapaa mukaellen. Monille näyttelijä Siivolan tunteille voivat esitykset kuulostaa kovin vilhomaisilta ja tutuilta, sillä pojalla on isänsä ääni! Vapaamuotoisessa tilaisuudessa myös muisteluilla ja tarinoilla on oma sijansa.

Markku Siivolalla on myös itsellään vahvat, henkilökohtaiset siteet Syrjään. Onhan perheen kesäpaikka ja naapurina ollut Syrjän tila kuulunut hänen elämänsä lapsuudesta saakka.

Pälsiä, Linnaa, Pohjanpäättä, Viitaa...

Syrjän proosailta alkaa

Lopen oman pojan, Sakari Pälsin teksteillä. Markku Siivola lukee katkelmia kokoelmasta ”Minä olin pikkuinen vielä”. Tekstien ohessa kuullaan myös taustatutustelua ja pohjustusta, eli ilta etenee kevyesti syrjähdellen, kirjailijasta toiseen.

Väinö Linnan Tuntematton sotilas on klassikkoteos, jota Vilho Siivola esitti lukemattomia kertoja ja joka on iskostunut mukana seuranneen pikkupojan mieleen. Illan aikana kuullaan myös Vilho Siivolan esittämiä Lauri Pohjanpään eläinrunoja, jotka ovat useimmille kansakoulun käyneille tuttuakin tumpia. Mukana on myös Lauri Viidan viimeisen päälle loppusoinnutettuja pikkurunoja.

Näyttelijä Siivola tunnettiin myös Aleksis Kiven tulkitsijana ja tuntijana. Hän ohjasi Nurmijärven Taaborin-vuoren Kivi-juhlien Nummisuutarit juhlien alusta alkaen neljännessuosisadan ajan! Markku Siivola esittää joitakin mieleensä jääneitä herkullisia patkia myös näistä isänsä ohjaamista Kiven teksteistä.

Volter Kilpi vie mukanaan

Ilta päättyy Markku Siivolan jumaloiman Volter Kilven tekstikatkelmiin. Volter Kilven pääteoksena pidetty ”Alastalon salissa” -romaanin on kirjallisuuden tutkijoiden ja kriitikoiden taholta mainittu kaikkien aikojen parhaana suomalaisena romaanina, mutta suuren yleisön suosikiksi se ei ole kohonnut.

Markku Siivola kertoo

Markku Siivola lukee Syrjässä isänsä, näyttelijä Vilho Siivolan esittämiä tekstejä ja päättää illan lempikirjailijansa Volter Kilven esittelyyn.

■ Markku Siivola (s. 1945) on helsinkiläinen psykiatrian erikoislääkäri ja kirjallisuuskriitikko. 35 vuotta sitten hän löysi avaimen uniin, ja on tästä lähtien vetänyt kokemuksellisia uniryhmiä eri puolilla maata. Hän on kirjoittanut aiheesta myös kirjan, joka on käännetty englanniksi ja toimii oppikirjana.

Markku Siivola on lukenut kavereilleen proosa-tekstejä aiemminkin, mutta nyt heinäkuussa Lopella tapahtuu ensimmäinen julkinen esiintyminen isä-Vilhon jalanjäljillä. Siivolan siteet Lopelle ovat vahvat, sillä kesät ovat lapsuudesta lähtien kuluneet Järventaustan Syrjän maisemissa.

Markkula, näyttelijä Vilho Siivolan rakennuttama kesäpaikka Järventaustan Syrjässä on puolittain museona. Markku Siivola ja Pirjo Juhela viettävät täällä kesiään.

tuttavansa suositelleen tutustumista Volter Kilven teksteihin 1980-luvun lopulla. Ensi-ihmetyksen jälkeen Kilven teksti vei Siivolan totaalisesti mukanaan -viikkokaudet kuluivat suljetussa huoneessa tekstejä puolisolle ääneen lukien.

Volter Kilpi käyttää suomenkieltä taitavasti, maalaen selvän visuaalisen kuvan kohteestaan. Hänen tekstinsä on huumoripitoista, mutta kuvaa ihmisten syvällistä raadollisuutta sellaisella tunnolla ja tarkkuudella, että se on tavattoman koskettavaa, kertoo Markku Siivola ihailemastaan kirjailijasta.

Volter Kilven teksti on äärimmäisen hiottua, vaikka se kuulostaakin tajunnan virralta. Se on täysin kaikkia suomenkielen oikeinkirjoitusääntöjä vastaan, mutta se on parasta suomenkielellä kirjoitettua tekstiä kaikessa monitahoisuudessaan, hehkuttaa Markku Siivola.

Siivola tunnustaa, että Volter Kilven tekstejä on

vaikea lukea ääneen. Hän aikookin lukea vain lyhyitä katkelmia malliksi, kertoen taustat mihin katkelma liittyy. Tekstikatkelmat Siivola on valinnut Kilven kirjallisesta päätyöstä, vuosina 1933-1937 ilmestyneestä Saaristosarjasta, joka sopii Syrjäänkin hyvin, sillä se kertoo maalaismiljööstä.

Volter Kilven teksti on niin monitahoista ja kaiken arvostelun yläpuolella olevaa, sellaista suomenkieltä, mitä ei uskoisi mahdolliseksi. On todella mielenkiintoista päästä lukemaan tätä nyt muillekin, toteaa Markku Siivola innostuneena.

Sisko Savolainen

Syrjähdellen. Tuokiokuvia Vilho Siivolasta Volter Kilpeen esittää Syrjässä Markku Vilhonpoika Siivola 6.7. klo 19, Syrjä Kallaksentie 77, Loppi. Pääsymaksu 10€ sisältää kahvin. Ennakkoilmoittautumiset 040 330 6035.